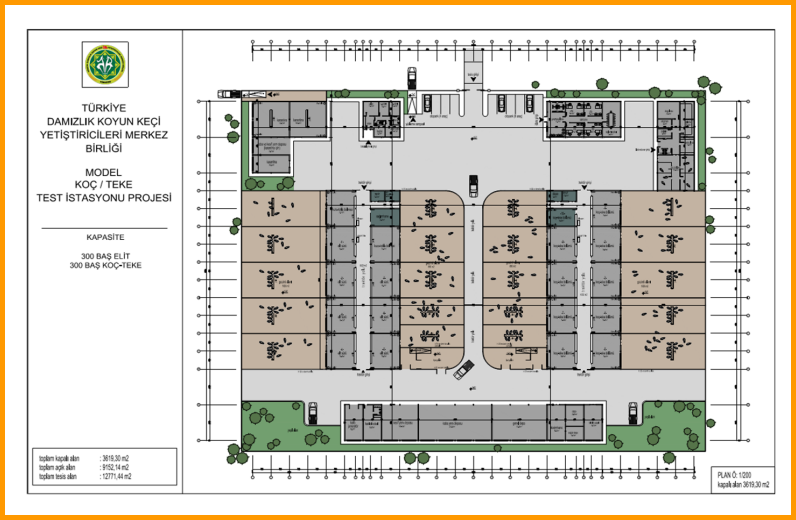
TÜRKİYE
DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ
MERKEZ BİRLİĞİ

MODEL

KOÇ / TEKE TEST İSTASYONU

KOÇ / TEKE TEST İSTASYONU AVAN PROJESİ

NİSAN 2015 — ANKARA YAYIN NO : 4

SUNUŞ

Koyun keçi yetiştiriciliğinde verim artışı diğer hayvan türlerinde olduğu gibi bakım besleme sağlık gibi çevre şartlarının iyileştirilmesine paralel olarak hayvanların genetik yapılarının iyileştirilmesi, yerli ırklarda ıslah programlarının oluşturulmasına bağlıdır.

Türler ve ırklara göre farklılık olmakla birlikte ıslah programında oluşturulacak seleksiyon organizasyonu büyük hayatiyet kazanmaktadır. Bu organizasyonun ana hedefi, programa dâhil edilen hayvanların pedigri kayıtlarını oluşturmak ve bu kayıtlar ile seleksiyon yapmak, yüksek değerli koyun ve keçileri damızlığa ayırarak yetiştirici elindeki sürülerin genetik kapasitelerini artırmak ve böylece hayvan başına verimi artırabilmektir.

Oluşturulan pedigri kayıtları ile koç ve tekelerin seçiminde bunların akrabalarının (ebeveyn, kardeş ve dölleri) tespit edilerek verimleri kullanılmaktadır. Kısaca adına soy kütüğü diyebileceğimiz sistem, yürütülecek ıslah programının temelini oluşturmaktadır.

Dünyada ve gelişmiş batı ülkelerinde 1900'lü yılların başında soykütüğü sistemleri kurulmuştur. Örneğin Fransa, İle De France ırkında bu sistemi yıllar önce kurmuş, oluşturulan seleksiyon organizasyonu ile 25 bin baş koyunda ıslah çalışmalarını yürütmektedir.

Kurulan seleksiyon organizasyonunun yönetilmesinde en büyük unsur suni tohumlamadır. Her ırk için oluşturulacak seleksiyon organizasyonlarında 20-25 bin baş koyun keçi dâhil edilebilmektedir. Planlanan sayıda koç ve teke performans ya da döl kontrol testine tabi tutulabilmektedir.

Her ülke, damızlık materyal ihtiyacına göre seleksiyon organizasyonlarını oluşturmakta, bu sistem çerçevesinde yüzlerce koç ile teke bireysel veya yavrularının verimlerine göre testlerden geçirmektedir. Bu yolla her ırk için oluşturulan seleksiyon organizasyonuna göre koç ve teke test istasyonları kurularak bu çerçevede ihtiyaca göre koç ve tekeler test edilebilmektedir.

Bu nedenlerden dolayı Ülkemizde soy kütüğü sistemi ile ıslah faaliyetlerinin yürütülmesi ve ihtiyaca göre koç ve tekelerin test edilmesi amacıyla Merkez Birliğimizce model olabilecek bir koç/teke test istasyonuna ait Avan proje geliştirilerek Birliklerimizin istifadesine sunulmuştur. Bu bağlamda Ülkemizde koyun ve keçi ırklarının dağılımları göz önüne alınarak öne çıkan yaklaşık 20 koyun— keçi ırkında seleksiyon organizasyonu oluşturmak adına yaptığımız bu çalışmanın başta yetiştiricilerimiz olmak üzere ülkemiz küçükbaş hayvancılığına hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

TÜDKİYEB

YÖNETİM KURULU

AMAÇ

Projenin temel amacı; ihtiyaç duyulan nitelikli küçükbaş damızlıkların elde edilmesi, bakımı ve yetiştiricilere ulaştırılmasıdır. Proje ile 'Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştirici Birlikleri'ne üye olan yetiştirici sürülerinde Birlik aracılığıyla verim denetimlerinin gerçekleştirilmesi ve damızlık koç ve teke ihtiyacının karşılanması sağlanacaktır.

Koç ve Teke Test İstasyonu bölgesel düzeyde yetiştiricilere ihtiyaç duydukları damızlık koç ve tekelerin sağlanması amacıyla hizmet edecek bir organizasyon olacaktır. Damızlık materyal olarak, soykütüğü sisteminden elde edilen erkek kuzu ve oğlaklar kullanılacaktır. Test İstasyonunda damızlık olarak kullanılması hedeflenen teke ve koç adayı oğlak ve kuzuların büyüme performansı, yemden yararlanma, karkas derecelendirilmesi ve moleküler düzeyde genotiplendirilmeleri yapılacaktır. Test Merkezi'ne getirilecek damızlık adayı erkek oğlak ve kuzular dört (4) ay süreyle performans testine tabi tutulacaklardır. Büyüme performansı, ultrason ölçümleri sonucunda belirlenmiş olan karkas özellikleri ve DNA genotiplendirmesi sonucunda öne çıkan en üstün erkek bireyler seçilerek damızlık olarak tohumlamada kullanılacaktır.

Üstün damızlık özelliklere sahip olarak belirlenen erkek çebiç ve toklular suni ve tabi tohumlamada kullanılmak üzere yine Koç ve Teke Test İstasyonu'nda bakılacaktır.

Elde edilen damızlık hayvan materyali proje kapsamında öncelikle Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği üyesi yetiştiricilerin sürülerinde kullanılacaktır. Bu amaçla 'Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği' ile işbirliği halinde çalışılacaktır.

Sonuç olarak Test İstasyonu, bölgelerde küçükbaş hayvancılıkta yürütülmekte olan ıslah çalışmalarının başarıya ulaşmasında önemli katkılar sağlayacaktır. Bu anlamda Koç-Teke Test İstasyonu, Yetiştirici Birliklerinin ve üreticilerin tüm faaliyetlerine doğrudan katılım sağlayacağı bir modelde ülkesel düzeyde küçükbaş hayvan ıslahına hizmet edecektir.

YASAL DURUM

Koç ve Teke İstasyonlarının kurulması ile ilgili yasal prosedürler tamamlanarak bunun mevzuatta yerinin olması sağlanacaktır. Safkan Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiriciliği Hakkındaki Tebliğ (Tebliğ No : 2013/2) gereğince soykütüğü ve ön soykütüğü tutma yetkisinin Merkez Birliği ve Birliklere verilmesi ile birlikte kurulacak olan istasyonlar birer "Tarım İşletmesi" olmasından dolayı, Birlikler yürütme kurullarından bu istasyonların kurulması ile ilgili yetkileri almaları gerekecektir.

BİRLİĞİN EKONOMİK DURUMU VE İLİN HAYVAN VARLIĞI

Koç ve Teke İstasyonlarının her birlik tarafından kurulmasında ekonomik kıstaslar ve hayvan sayıları dikkate alınarak planlanmalıdır. Koç ve Teke Test İstasyonları her ne kadar Birliklerin yapısı içinde bir gereklilik olsa da, Birliğin ekonomik gücü ile İlde bulunan Hayvan sayısı bu istasyonlar için belirleyici bir kıstas olmalıdır. Üye sayısının ya da hayvan sayısının az olduğu illerde bu istasyonların kurulması hem birlikler için büyük zorlukların kapısını aralar, hem de verimli olmayan işletmelerin kurulmasına yol açar ki bunun sonucu olarak kurulacak istasyonların kısa zamanda kapanmasına yol açar. Bu yüzden istasyonlar ilk önce hangi illerde kurulmalı sorusu çerçevesinde planlamasının yapılması gerekmektedir. Ekonomik gücü sınırlı olan ya da hayvan varlığı sayıca az olan illerde bu istasyonlar kurulmamalı, bunun yerine birkaç birliğin beraber kuracağı bölgesel anlamda istasyonların kurulması önerilmelidir.

İSTASYONLARIN KURULACAKLARI ARAZİLER

Birlikler için istasyonları kuracakları arazilerin mülkiyeti çok büyük önem arz etmektedir. Çünkü istasyonların kurulacağı arazilerin büyüklüğü, hayvan ırklarının sayısına, coğrafik şartlara göre otlatmak için mera arazisi olup olmayacağına, yem bitkileri ekilişinin yapılıp yapılmayacağına göre değişeceğinden Birliklerin olaya yaklaşımını etkileyecektir.

Yukarıda bahsedilen sebeplerden dolayı arazi, birliklere büyük bir mali külfet getirecektir. Bu yüzden araziler satın alınmamalı, bunun yerine Büyükşehir yasasına tabi olan illerde Belediyelerden, diğer illerde ise Milli Emlak Genel Müdürlüğünden arazi kiralanması yoluna gidilmesi daha uygun olacaktır.

İstasyonların kurulacağı araziler yerleşim yerlerinden biraz uzakta, ulaşımı kolay, yabani hayvan saldırılarının olmayacağı, diğer hayvan sürüleri ile karışmanın olmayacağı, hayvanlar için temiz su ihtiyacının karşılanabileceği yerlerde olmalıdır. Coğrafik ve meteorolojik şartların elvermesi durumunda yapay meralar kurulmalı, münavebeli otlatmalar sayesinde kaba yem kaynağı olarak kullanılması sağlanmalıdır. Ayrıca, istasyonların masraflarının azalmasını sağlayacağından basit yem karma makinelerinde yemin hazırlanması ya da en azından yem (yonca, korunga, fiğ gibi) bitkilerin ekilmesinin sağlanması büyük fayda sağlayacaktır.

İSTASYONLARDAKİ HAYVANLARIN DURUMU

İstasyonlarda bulunacak olan hayvanlar, Soykütüğü sistemi ve Halk Elinde Islah Projesi kapsamında oluşturulan Ara Elit Sürülerden elde edilecek hayvanlardan oluşmalıdır.

Tek ırk üzerinde tesis edilecek bir istasyonda 300 baş hayvan (270 dişi + 30 erkek); birkaç ırk için tesis edilecek olan istasyonlarda 220 baş hayvan (200 dişi + 20 erkek) olması, hem işletmedeki hayvan döngüsünü sağlar hem de işçilik maliyetlerini asgari düzeyde tutar. Her ırk için bir çoban yeterli olacaktır. İstasyona getirilecek hayvanlar proje kapsamındaki işletmelerden direk satın alınmalı, mülkiyet hakkı Birliğe geçmeli, eski sahiplerinin hayvanlar üzerinde hiçbir hakkı kalmamalıdır. Diğer türlü hayvan alımları ilerde farklı sorunlara neden olabilir Örneğin; hayvanların ileride damızlık koç/teke verme vaadi ile alınması ile ilgili fikirlerde ileri sürülmekle beraber, bu şartlarda alınan hayvanlar karşılığında verilebilecek yeterli damızlık bulunamaması durumunda, yetiştiricinin adli ya da idari şikâyetlerine maruz kalınabilir. Bu yüzden, alınan hayvanların mülkiyeti kati suretle Birliğe ait olmalıdır.

İstasyona alınacak hayvanlar, oluşturulacak bir komisyon tarafından seçilmeli, komisyonun belirlediği fiyattan satın alım gerçekleştirilmelidir. Bu satın alım fiyatı, satın alımın gerçekleştirileceği tarihteki normal piyasa fiyatından olmalı, afaki satış rakamlarından gerçekleştirilmemelidir. Daha sonra satın alınacak olan hayvanların sahipleri ile satış sözleşmesi gerçekleştirilmelidir.

İstasyonda bulunan hayvanların her türlü aşılama, Veteriner Hizmetleri gibi teknik işleri Birliklerde çalışan Veteriner Hekim/ Veteriner Teknikerleri tarafından takip edilmeli, istasyonda mutlaka işçi / çoban çalıştırılmalıdır. Hayvanlar elde aşım yöntemi ile çiftleştirilmeli, gerekli bütün kayıtları tutulmalıdır. Çiftleştirme yönetimi proje liderlerinde olmalı, rastgele çiftleştirmeye izin verilmemelidir. Her yıl sürüden ayrılacak olan hayvanlar ile yerlerine projelerden alınabilecek olan ya da yetiştirme marifeti ile elde edilen hayvanlar yine komisyon tarafından tespitleri yapılmalıdır.

Testleri yapılmış koç/tekeler her yıl yörenin koç katım zamanlarının dikkate alınması ile tespit edilmiş bir zamanda satışa sunulmalıdır. Bu satışta, iki tip satış yöntemi izlenebilir. Birinci yöntemde canlı ağırlık üzerinden bir fiyat belirlenir, satın alacak olan kişinin seçtiği hayvan hemen orada tartılır ve fiyatı tespit edilir. İkinci yöntem ise, her damızlık hayvana bir başlangıç fiyatı belirlenerek açık arttırma yolu ile satış gerçekleştirilebilir.

KOÇ / TEKE TEST İSTASYONUNDA BULUNMASI GEREKEN UNSURLAR

Ağılların yapımı ve kullanılan ekipmanların genel özellikleri

Ağılların genişliği 15-20 metre, uzunluğu 50-60 metre, yüksekliği 3-3.5 metre olmalıdır.

Çatı yüksekliği 5 m ve çatı eğimi % 30-40 olmalıdır

Pencereler tabandan 2.5 m yüksekte olmalı, pencere alanı ağıl kapalı alanın %15'i olmalı, pencereler vasistaslı olmalıdır.

Bacalar 100 m² kapalı alan için 1m² hesap edilmeli ve her 50 m² için bir baca yapılmalıdır. Bacalar yuvarlak, pürüzsüz ve şapkalı olmalı, çatı mahyasından 1m yüksekliğe kadar çıkmalıdır.

Sabit yemlikler duvarlarda, seyyar yemlikler ortalarda olmalıdır. Yemliklerin yüksekliği 40-50 cm olmalıdır. Tek taraflı yemliklerde genişlik 40-50 cm, çift taraflı yemliklerde 70-80 cm olmalıdır. Seyyar yemliklerde uzunluk 3-4 metre ve taşınabilir olmalıdır. Koç başına yemlik uzunluğu 50 cm olmalıdır. Gezinti alanlarda ise seyyar yemlikler olmalıdır.

Kapalı alan dış kapıların yüksekliği 2.75 m, genişliği 3 m olmalı, kapalı alan iç kapılar ise seyyar olmalıdır.

Kapalı ağıl alanı 1000 m² olmalı, kapalı alan zemini açık alana %10 eğimli olmalıdır.

Açık gezinti alanı 1000 m² olmalı, ortadan 2 ye seyyar malzemelerle bölünmeli, açık alan kolay temizlenebilecek zeminle kaplanmalı ve ağıl dışına eğimi % 10 olmalıdır.

Suluklar gezinti alanlarında ve yemliklerden uzakta olmalıdır. Sulukların yerden yüksekliği 40-50 cm, genişliği 70-80 cm ve uzunluğu 3-4 metre olmalıdır. Her 10 baş koç için 40-50 cm suluk kenarı hesap edilmelidir. Otomatik suluklarda 25-30 baş koç için 1 suluk yapılmalıdır.

Koç/teke Test istasyonda olması gereken asgari unsurlar

KARANTİNA BİNASI

Test istasyonuna getirilen erkek damızlık adaylarının, performans testi öncesi 21 gün süreyle tutulacağı barınak kısmı olarak düşünülmüştür. Getirilecek damızlık adaylarının, değişik zamanlarda birkaç defada gelmesi ihtimaline göre 3-4 bölmeden oluşmalıdır. En az 150 baş hayvanın barındırılacağı hesabıyla, yemlik, hasta hayvan bölmesi, yem depolama, bakıcı gezinti alanı dâhil 250 m2 kapalı alana sahip olmalıdır. Yapı test istasyonunun yanında olabilir, ancak giriş ve çıkışları farklı kapılardan yapılmalıdır. Bakıcısının ayrı olması sağlanamıyor ise, dezenfeksiyona azami imkân verecek ekipmanları bulundurmalıdır.

ÇEKİRDEK(ELİT) SÜRÜ BARINAĞI (300 BAŞ KAPASİTELİ)

Çekirdek sürünün 300 baş anaç dişi materyalden oluşacağı varsayılmıştır. Sürü yenileme için gerekli (%20-25) dişi genç hayvanın barındırılması, doğumlar için bölmeler (% 10), hasta hayvan bölmeleri (% 2), bakıcı bakım alanı, sağlık ve teknik personel odası, tuvalet ve duşlar, kesif yem depolama alanı tasarlanmıştır. Tüm bu alanlar hesaplandığında 1000 m2 kapalı barınak alanına ihtiyaç olacaktır. Yapının planı netleşmesi ile beraber sundurma alanları hesaplanarak eklenmelidir. Hayvanların barındırılacağı alanın toprak veya ızgara olarak planlanması uygun olacaktır.

TEST MATERYALİ ERKEKLERİN BARINAĞI (300 BAŞ KAPASİTELİ)

Karantina sonrası damızlık adayı erkeklerin barındırılacağı alanın; iki kısımdan oluşması tasarlanmıştır. Birinci kısım bireysel testlerin yapılabileceği, toplamda 2,25m2 (1,5x1,5)' lik 150 bölmeden oluşan ve bakıcı gezinti alanları dâhil 600 m2 lik alandan oluşacaktır. Tabanın beton olması uygun olacaktır. Bireysel testlerin sonrasında hayvanların toplu halde bakılacağı, ancak yaş, boynuzlu boynuzsuz vb. özellikleri ile ayrılacağı üç(3) bölmeden oluşan, bakıcı bakım alanı dâhil 250 m2 lik alan olmak üzere 850 m2 lik barınak olmalıdır. İkinci kısmın tabanının toprak veya ızgara olması uygun olacaktır. Planlama netleştiğinde kesif yem alanı yanı sıra sağlık ve teknik personel odası vb. eklemeler yapılabilir ve kapalı alana eklenebilir.

TEKNİK VE İDARİ BİNA (Yönetici, teknik ve sağlık personel ofisleri, soyunma odaları, duş, wc, seminer ve toplantı salonu)

Yönetici, teknik ve sağlık personel ofisleri, soyunma odaları, duş, tuvalet, seminer ve toplantı salonu olarak tasarlanan yapı planlamaya göre değişecektir. Ancak yaklaşık 400 m2 lik bir alana ihtiyaç duyulacağı varsayılmaktadır.

SUN'İ TOHUMLAMA LABORATUVARI

Sun'i tohumlama laboratuvarının sperma alma (16 m2), işleme (40 m2), depolama (32 m2), dağıtım (16 m2), ekipman temizlik ve dezenfeksiyon (10 m2) olmak üzere toplam beş (5) bölümden ve 114 m2 alandan oluşması planlanmıştır. Sperma alma, işleme, depolama bölümü ve ekipman temizlik ve sterilizasyonu için ayrılan kısımlar ve hayvan barınakları fiziksel olarak birbirinden ayrılmış veya bağımsız olmalıdır. Ancak sperma alınacak damızlıkların bakıldığı test merkezinin yakınında olması doğru olacaktır.

KESİF YEM DEPOSU

Test istasyonunda barındırılan tüm materyalin kesif yem ihtiyacı için düşünülmüştür. Her ne kadar barınakların içerisinde böyle bir kısım tasarlansa da ek olarak 50-75 m2 lik bir kapalı alanın kesif yem depolanması için bulunması yararlı olacaktır. Kesif yem deposunun yangın riski değerlendirildikten sonra barınaklara olabildiğince yakın olması doğru olacaktır.

KABA YEM DEPOSU

Yılın her döneminde istenilen kalite ve miktarda kaba yem bulunamayacağından Kuzey ve hâkim rüzgara göre bir tarafı daha olmak üzere 2 tarafı kapalı, 200 m2 taba alanı, 4- 6 metre yüksekliğe sahip kaba yem deposu yapılmalıdır. Kaba yem deposunun yangın riski değerlendirildikten sonra barınaklara olabildiğince yakın olması doğru olacaktır.

BAKICI LOJMANI

Test merkezinin yerleşim merkezinden uzak olacağı, güvenliği, canlı hayvan barındırması, vardiyalı çalışma, kesintisiz bir çalışma takvimi gerektireceğinden çalışanlar için dinlenme alanına ihtiyaç olacağı düşünülmüştür. Bu alanın yaklaşık 120 m2 olması yeterli olacaktır.

JENERATÖR BİNASI

Sun'i tohumlama laboratuvarı, güvenlik düşünüldüğünde enerji kesintileri sorun olabileceğinden enerji sağlayan (jeneratör vb.) ve tamirat ekipmanının, yedek parçaların bulundurulacağı toplam 30-40 m2 taban alanından oluşan bir bina düşünülmüştür.

Tasarlanan asgari unsurlar dikkate alındığında yaklaşık 2850 m2 kapalı alandan oluşan bir Koç Teke Test İstasyonu oluşturulabilir. Düşünülen unsurların sahip olunan arazi içerisinde tek bir yapı olmasından ziyade, ayrı birimler olarak tasarlanması belki maliyeti arttıracak, ancak riskleri minimuma indirecektir. Bunun yanında karantina, sun'i tohumlama vb. konularda ilgili mevzuata göre hareket edilmesi gerektiğinden tek yapı uygun olmayacaktır.

TEST MERKEZİ UYGULAMALARI

Koç ve Teke Adayı Hayvan Materyalinin Seçilmesi

Koç ve teke adayı olarak test merkezine getirilmesi planlanan hayvanlarda aranan özellikler;

Hayvanlar doğum tarihi, doğum canlı ağırlığı, doğum tipi, ana yaşı, damızlık adayı seçimine esas canlı ağırlık kayıtları, sağlık kayıtları, ırka özgü ve ıslah amacına yönelik belirleyici morfolojik özelliklere sahip olması,

Karantina Öncesi Uygulamalar

- Sağlık açısından ilgili mevzuatın gerektirdiği testlerin yapılması

- Scrapie'ye karşı genetik direnç yönünden genotiplendirme.

- Nakil edilecek damızlık koç/teke adayları nakilden 24 saat önce resmi veteriner hekim tarafından muayene edilerek ve klinik olarak herhangi bir hastalık belirtisi gösterip, göstermediği kontrol edilecektir.

Karantina Uygulaması

- Damızlık koç/teke istasyonları Bakanlıktan özel olarak karantina amacıyla çalışma izni almış olmalı.

- İstasyona getirilen koç, teke damızlık adayları asgari 21 gün süre ile karantinaya alınmalı.

- Geldikleri işletmelerde yapılmamış ise, brucella melitensis, enteretoksemi ve iç-dış parazit mücadelesi yapılmalı.

Performans Testi

Islah amacı erken kasaplık kuzu üretimi olan bölgelerde, performans testinde;

Günlük canlı ağırlık artışı (büyüme hızı), standart yem değerlendirme oranı, karkas kalitesine yönelik ultrason ölçümü akabinde damızlık adayı olan hayvanlarda testis, epididimis, scrotum, prepusyum ve penis kontrolü, ıslah amacı doğrultusunda ırk veya tipe ilişkin morfolojik değerlendirmeler yapılmalıdır.

Islah amacı farklı ırk ve genotiplerde bölgede uygulanan yetiştirme sistemi ve pazar talepleri doğrultusunda seçim prosedürüne esas performans testi kriterleri belirlenmelidir.

Performans Testi Uygulama Takvimi

Uygulama	Dönem/Tarih	Not
Damızlıkların İstasyona Getirilmesi	En fazla 60 günlük	Getirilecek hayvanların doğum ağırlıkları kendi işletmelerinde kaydedilmiş olacaktır.
Karantina	21 gün boyunca	Karantina bölmesinde tutulacak
Kırkım	Karantina bitiminde	Bütün hayvanlar kırkılacaktır.
1.Tartım	90. gün, kırkımdan hemen sonra	Kırkım sonrası tartım yapılacaktır.
1.Ultrason Muayenesi	90.gün	Kırkım sonrası 1. Ultrasonik ölçüm (MLD) yapılacaktır.
2.Tartım	120.gün	Bütün hayvanlar tartılacaktır.
3.Tartım	150.gün	Bütün hayvanlar tartılacaktır.
Büyüme test dönemi sonu	150.gün	Bütün hayvanlar tartılacaktır.
Kırkım	160.gün	Bütün hayvanlar kırkılacaktır.
2. Ultrason Muayenesi	160.gün	Kırkım sonrası 2. Ultrasonik ölçüm yapılacaktır.
Değerlendirme ve Damızlık Seçimi	180.gün	Büyüme hızı, yem değerlendirme oranı ve ultrasonik ölçüm (MLD) sonuçları dikkate alınacaktır.
Suni tohumlama için adayların seçimi ve diğer damızlıkların yetiştiricilere teslim edilmesi	180.gün	İhtiyaca göre en iyi damızlık adayları seçilerek suni tohumlamada kullanılmak üzere ayrılacaktır. Diğerleri yetiştiricilere dağıtılacaktır.

Performans Testi Sonrası

Performans testi sonrası damızlık adayı erkekler en iyiden, kötüye doğru sıralanacaktır. Sıralama sonrası; ihtiyaç duyulan sayının (sperması alınacak damızlık koç sayısı) üç (3) katı oranında damızlık adayı erkek ayrılacaktır. Ayrılanların dışında kalan diğer erkekler damızlık olarak kullanılmak üzere yetiştirici sürülerine verilebilecek ya da farklı bir şekilde değerlendirilebilecektir (kiralama, kasaplık, vb.).

Performans testi sonrası seçilmiş olan damızlık adayı erkekler sperma verebilecek yaşa değin gözlenmeye devam edilecek, bu süre zarfında arzu edilmeyen bir gelişme sağlayan, hastalanan, sakatlanan, morfolojik kusuru oluşan bireyler damızlık dışı bırakılacaktır. Damızlık dışı bırakılan bu bireyler uygun bir şekilde değerlendirilebilecektir.

Sperma sağımı yapılması planlanan damızlık erkek sayısının iki (2) katı kadar birey ile kontrol sağımlarına başlanacaktır. Sperma kontrolleri sonrasında ihtiyaç duyulan sayıda damızlık erkek sperma alımında kullanılacaktır. Sperma kontrolleri sonrası damızlık dışı kalan erkek bireyler, damızlık olarak kullanılmak üzere yetiştirici sürülerine verilebilecek ya da farklı bir şekilde değerlendirilebilecektir . (kiralama, kasaplık, vb.)

Progeny Test

Özellikle süt yönünde yapılacak ıslah çalışmalarında, performans test sonucunda tespit edilen üstün damızlık değere sahip erkekler, doğrudan ıslah sistemine gönderilebileceği gibi imkân ölçüsünde ve uygun altyapı varsa, ön seçimi yapılan hayvanların ıslah sürülerinde elde aşım veya suni tohumlama yöntemleri kullanılarak yavru testi çalışmasına alınmaları gerekir. Yapılacak yavru testi sonuçlarına göre belirlenen üstün damızlıklar yapılacak planlamaya göre ıslah sürülerinde kullanılır. Uygun altyapının var olduğu durumlarda spermaları alınıp dondurulur.

SONUÇ

Ulusal Koyun Keçi Islah Programı ve bu programa bağlı olarak kurulacak soykütüğü sistemi ile yerli koyun ve keçi ırklarımızın ıslahından beklenen faydaların sağlanabilmesi için Koç/Teke Test İstasyonlarının rolü son derece önem kazanmaktadır.

Yaptığımız bu çalışma; koç / teke test istasyonlarının kurulması, işleyişi ve bu bağlamda soy kütüğü çalışmalarında izlenecek yolla ilgili bilgilendirme amaçlıdır. Avan proje, mali kaynaklar ve arazi büyüklüğü dikkate alınarak Birliklerimizce daha da geliştirilerek uygulanabilir.

TÜRKİYE

DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ

MERKEZ BİRLİĞİ

www.turkiyekoyunkeci.org

Cevizlidere Mahallesi 1249.Sokak No:7/20 06520 Çankaya/ANKARA

Tel : 312 442 88 02 (Pbx) Fax : 312 442 88 18

mail: bilgi@turkiyekoyunkeci.org